

Sbírka zákonů

Republiky československé

Částka 26

Vydána dne 7. listopadu 1958

Cena Kčs 2,40

OBSAH:

(67. a 68.) 67. Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon o národních podnicích a některých jiných hospodářských organizacích. — 68. Vyhláška o úplném znění zákona č. 51/1955 Sb., o národních podnicích a některých jiných hospodářských organizacích.

67 Zákon

ze dne 17. října 1958,

kterým se mění a doplňuje zákon o národních podnicích a některých jiných hospodářských organizacích

Národní shromáždění Republiky československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl. I

Aby naše národní hospodářství zvládlo úspěšně další úkoly socialistické výstavby, je třeba zvýšit ekonomickou účinnost jeho řízení přiblížením řízení výrobě a prohlubováním chozrasčotních vztahů, zvýšit odpovědnost podniků za jejich výrobky a odpovědnost řídicích orgánů za výsledky jejich řídicí činnosti a plně uplatnit účast pracujících na rozvoji výroby a řízení národního hospodářství. Proto se průmysl a stavebnictví nově organizují a vytvářejí se výrobně hospodářské jednotky, které odpovídají za zásobování národního hospodářství výrobky svého oboru nebo jeho části a za rozvoj oboru, a rozšiřuje se pravomoc národních výborů při řízení hospodářských odvětví celostátního významu. Tomuto organizačnímu uspořádání a způsobu řízení se přizpůsobuje zákon č. 51/1955 Sb., o národních podnicích a některých jiných hospodářských organizacích.

Čl. II

Zákon č. 51/1955 Sb., o národních podnicích a některých jiných hospodářských organizacích, se mění a doplňuje takto:

1. Na místo § 1 se vkládají včetně nadpisu tato ustanovení:

„Základní ustanovení

§ 1

(1) Za účelem úspěšného plnění svého základního poslání zásobovat národní hospodářství výrobky vysoké technické úrovně v potřebném množství, druhích a jakosti při stálém zvyšování produktivity práce a nejúčelnějším využívání materiálových i finančních zdrojů společnosti se průmysl zpravidla organizuje a řídí podle svých odvětví a hlavních oborů.

(2) Vyžaduje-li to povaha výroby nebo jiná důležitá potřeba, může být výroba v odvětví nebo oboru organizována a řízena i podle územních hledisek.

(3) Ustanovení tohoto zákona platí i pro jiná odvětví národního hospodářství než odvětví průmyslová, pokud věcně příslušný ministr, popřípadě vedoucí ústředního orgánu státní správy (dále jen „příslušný ministr“) v nich organizuje hospodářské organizace formou národních podniků; přitom se základních ustanovení (§§ 1 až 1d)) užije přiměřeně.

§ 1a

(1) Výroba téhož průmyslového oboru nebo jeho ucelené části (dále jen „obor“) se pokud možno zahrnuje do jedné výrobně hospodářské jednotky.

(2) V oboru zvláště rozsáhlém nebo v oboru, který je organizován a řízen i podle územních hledisek, může být výroba zahrnuta do několika výrobně hospodářských jednotek.

§ 1b

(1) Výrobně hospodářská jednotka odpovídá za zásobování národního hospodářství výrobky stanoveného jí oboru a za rozvoj oboru v souladu s vývojem potřeb, který určují výhledové plány. Je proto povinna soustavně zvyšovat technickou, technologickou a ekonomickou úroveň oboru a zajišťovat nepřetržitý růst produktivity práce, stoupající jakost výrobků a snižování vlastních nákladů.

(2) Ve výrobně hospodářských jednotkách se soustřeďují všechny druhy činnosti potřebné k tomu, aby v těchto jednotkách probíhal ucelený pracovní proces až k dohotovení a odevzdání výrobku odběrateli a aby tyto jednotky mohly i jinak úspěšně plnit úkoly uvedené v odstavci 1 (např. činnost výzkumná, vývojová, projektová, montážní, odbytová).

(3) Výrobně hospodářská jednotka pečuje podle potřeb národního hospodářství také o výrobu z jiného oboru, která je v ní umístěna k využití zařízení nebo z jiného hospodářského důvodu.

(4) Je-li výroba téhož oboru zahrnuta do několika výrobně hospodářských jednotek, zajišťuje jednotné řízení oboru a jeho rozvoje nadřízený orgán, pokud nebyla tímto řízením ve stanoveném jí rozsahu pověřena některá organizace (§ 48).

§ 1c

Výrobně hospodářskými jednotkami jsou:

- a) národní podnik určený za výrobně hospodářskou jednotku;
- b) vedoucí národní podnik s jedním nebo několika podřízenými národními podniky nebo účelovými organizacemi (§ 47);

- c) sdružení s podřízenými národními podniky a popřípadě s podřízenými účelovými organizacemi.

§ 1d

Základním článkem organizace výrobně hospodářských jednotek je národní podnik.“

2. § 2 zní:

„Národní podniky zřizuje v souladu s potřebami rozvoje národního hospodářství příslušný ministr. Před zřízením národního podniku je povinen si vyžádat vyjádření ministra financí, rady krajského národního výboru, v jehož územním obvodu má být sídlo národního podniku, jakož i vyjádření ústředního výboru příslušného odborového svazu.“

3. V § 3 odst. 1 se škrtná ustanovení pod písm. c).

4. § 4 písm. e) zní:

„e) základní výrobní program národního podniku, popřípadě jeho základní úkoly.“

5. V § 14 se škrtná odstavec 3.

6. Za § 14 se vkládá § 14a, který zní:

„§ 14a

Každou hospodářskou otázku je třeba řešit v jednotě s její politickou stránkou a danou hospodářskopolitickou směrnicí. Při rozhodování je nutno podřizovat v zájmu celého národního hospodářství úzce omezené zájmy potřebám celku.“

7. § 16 odst. 1 a 2 zní:

„(1) Vedoucí jsou povinni vytvářet podmínky pro nejširší a bezprostřední účast pracujících na řízení národního podniku organizovanou Revolučním odborovým hnutím. Při zajišťování této účasti, uskutečňované zejména formou výrobních porad a socialistického soutěžení, jakož i rozvíjením hnutí vynálezců a zlepšovatelů vedoucí úzce spolupracují s příslušnými orgány odborové organizace.“

(2) Vedoucí zajišťují, aby se orgány odbo-
rové organizace v podniku a závodě mohly
účastnit příprav a sestavování plánu a jeho
kontroly, a vyžadují si jejich stanovisko a
návrhy i k zabezpečení technického rozvoje,
k plánu práce, k otázkám odměňování a ke
všem jiným důležitým opatřením."

8. § 18 zní:

„(1) Národní podnik hospodaří podle zásad
chozrasčotu, kladoucích důraz zejména na to,
aby podnik důsledně uhrazoval své výdaje na
provoz i na svůj rozvoj z vlastních příjmů,
neustále snižoval vlastní náklady a soustavně
zlepšoval výsledky svého hospodaření půso-
bením podnětů spojujících hmotné zájmy
celku i jednotlivých pracovníků.

(2) Uvnitř národního podniku se uplatňuje
vnitropodnikový chozrasčot směřující k do-
sažení nejvyšší hospodárnosti ve výsledcích
práce nižších útvarů.

(3) Úkolem všech pracovníků národního
podniku je snižovat potřebu pracovního času,
spotřebu materiálů, surovin, paliva a energie,
plně využívat základních fondů, účinně pomá-
hat při zavádění nové techniky a pokrokové
technologie a při zlepšování organizace práce
a zabezpečovat tak neustálý růst produktivity
práce a vysokou hospodárnost."

9. § 19 zní:

„Stálé zlepšování úrovně hospodaření ná-
rodního podniku a jeho řízení vyžaduje, aby
vedení podniku soustavně vytvářelo podmínky
pro zvyšování hmotné zainteresovanosti všech
organizačních jednotek a pracovníků podniku
na výsledcích jejich práce a práce národního
podniku. Správné využívání hmotné zaintere-
sovanosti spojuje zájmy jednotlivců se zájmy
celku a napomáhá ke stále lepšímu uspokoj-
ování potřeb jednotlivců při současném uspo-
kojování potřeb celku."

10. § 20 odst. 2 zní:

„(2) V souladu se základními ustanoveními
§§ 1c a 1d stanoví práva a povinnosti ředitele
národního podniku statut (§ 59). Ředitel ze-
jména

a) řídí sestavování plánu podniku a schva-
luje jej v souladu se základními úkoly stano-
venými podniku nadřazeným orgánem, zajiš-
tuje rovnoměrné plnění plánu a jeho žádoucí
překročení zvláště také rozvojem tvůrčí ini-
ciativy pracujících a zvyšováním jejich účasti
na řízení,

b) zajišťuje zaváděním nejvyšší techniky,
pokrokové technologie a zlepšováním organi-
zace práce neustálý růst produktivity práce a
hospodárnost v činnosti podniku,

c) zajišťuje rychlé využití vynálezů, zlep-
šovacích návrhů a jiných poznatků, čerpaných
z technických informací všeho druhu,

d) pečuje o neustálé zlepšování organizace
podniku a zvyšování úrovně jeho řízení, ze-
jména za pomoci kolektivních poradních or-
gánů podniku. Přitom pečuje o co největší po-
hotovost národohospodářské evidence a sou-
stavnost technických i ekonomických rozborů,

e) řídí výběr, rozmísťování a výchovu kádrů
a pečuje o stálé zlepšování pracovních pod-
mínek zaměstnanců,

f) dbá o zachovávání státní disciplíny, ze-
jména o zachovávání státního, hospodářského
a služebního tajemství, smluvní, finanční,
technologické a pracovní kázně a mzdových
předpisů,

g) dbá o důsledné uplatňování zásady od-
měňování podle množství a jakosti práce,

h) dbá o účelné využití a ochranu všeho
majetku národního podniku,

ch) pečuje o ochranu zdraví a o bezpečnost
při práci."

11. § 21 odst. 1 až 3 a odst. 5 zní:

„(1) Ředitele národního podniku určeného
za výrobně hospodářskou jednotku a ředitele
vedoucího národního podniku jmenuje a
z funkce odvolává příslušný ministr po vy-
jádření ústředního výboru příslušného odbo-
rového svazu; u ředitelů národních podniků,
které jsou podřízeny vedoucímu národnímu
podniku nebo sdružení, přísluší toto právo
řediteli vedoucího národního podniku (sdru-
žení), pokud si je nevyhradil příslušný mi-
nistr. Jmenování a odvolání se děje písemně.

(2) Ředitel slíbí orgánu, který jej jmenoval, že bude svědomitě plnit své povinnosti v souladu se zájmy státu; slib zároveň potvrdí písemně. Dnem složení slibu se ředitel ujímá své funkce a stává se zaměstnancem národního podniku, pokud jím nebyl již dříve.

(3) Funkce ředitele zaniká odvoláním nebo vzdáním se funkce. Vzdání se funkce nabývá účinností dnem, ke kterému bylo přijato orgánem, který ředitele jmenoval.

(3) Odvoláním nebo vzdáním se funkce pracovní poměr ředitele nezaniká; o jeho zániku platí obecné předpisy."

12. § 27 zní:

„Pokud tento zákon nebo předpisy podle něho vydané nestanoví jinak, je třeba k přijetí a propuštění zaměstnanců předchozího projednání a souhlasu závodního výboru odborového svazu; také jiné důležité otázky týkající se jednotlivých zaměstnanců, zejména jejich zařazování na pracovní místa, jakož i otázky týkající se všech zaměstnanců nebo jejich skupin musí být předem projednány se závodním výborem odborového svazu. Předchozího projednání a souhlasu závodního výboru odborového svazu není třeba k přijetí zaměstnanců získaných nábořem prováděným výkonnými orgány národních výborů nebo přijímaných jen na dobu přechodné potřeby nepřesahující dobu šesti pracovních dnů. Není-li stanoveno jinak, je k přijetí a propuštění zaměstnanců též třeba předchozího souhlasu příslušného odboru rady okresního národního výboru.“

13. Za § 27 se vkládá § 27a, který zní:

„§ 27a

(1) Společný zájem národního podniku a jeho zaměstnanců na úspěšném plnění úkolů podniku a vzorném plnění pracovních povinností vyjadřuje pracovní řád, který vydá ředitel podniku v dohodě s příslušným orgánem odborového svazu podle vzorového pracovního řádu. Vzorový pracovní řád vydá vláda na návrh Ústřední rady odborů a vyhlásí jej v úředním listě.

(2) Za porušení pracovních povinností lze ukládat zaměstnancům kárná opatření důtky, veřejné důtky nebo dočasného převedení k jiné práci až na dobu 3 měsíců. Ukládání důtky a veřejné důtky řediteli podniku podrobněji upraví statut (§ 59), ukládání kárných opatření ostatním zaměstnancům podrobněji upraví pracovní řády, a to podle zásad vymezených vzorovým pracovním řádem.

(3) Pracovní řád je závazný, jakmile byl v podniku řádně vyhlášen."

14. § 28 zní:

„(1) Ředitel národního podniku, popřípadě vedoucí závodu uzavírá jménem národního podniku se zaměstnanci zastoupenými příslušným orgánem odborového svazu kolektivní smlouvu, která zejména stanoví, jak budou zajišťovány hlavní plánované úkoly podniku a jak bude uplatňována pokroková technika, technologie, organizace práce, zásady mzdové politiky a hmotné zainteresovanosti jednotlivců a kolektivů, rozpočet podnikového fondu pracujících, jakož i vzájemné závazky vedení a zaměstnanců zaměřené k zvyšování produktivity práce, k z hospodárnění činnosti podniku, k zvyšování bezpečnosti při práci a k prohlubování péče o pracující po stránce sociální, zdravotní a kulturní.

(2) V dílnách a provozech se uzavírá mezi vedoucím těchto útvarů a příslušným orgánem základní organizace odborového svazu úmluva, která řeší otázky plnění základních plánovaných úkolů a péče o zaměstnance podle podmínek jednotlivých dílen a provozů.

(3) Ředitel národního podniku, vedoucí pracovníci a orgány odborového svazu kontrolují a projednávají plnění povinností stanovených kolektivní smlouvou a úmluvou a odpovídají za jejich splnění. Na plnění kolektivních smluv a úmluv dozírá orgán nadřízený podniku a vyšší orgán příslušného odborového svazu. Tyto orgány též společně rozhodují spory vzniklé z plnění kolektivní smlouvy a úmluvy.

(4) Podrobnosti o kolektivních smlouvách a úmluvách stanoví Ústřední rada odborů."

15. § 29 zní:

„K rozvíjení tvůrčí iniciativy zaměstnanců a k podnícení jejich hmotného zájmu na plnění plánu přispívají podnikové fondy pracujících, které jsou v národních podnicích zřizovány podle zvláštních předpisů.“

16. § 32 odst. 1 zní:

„(1) Ředitel je povinen do tří měsíců od zápisu národního podniku do podnikového rejstříku, popřípadě ve lhůtě stanovené nadřízeným orgánem vydat organizační řád (u podniků nově budovaných prozatímní organizační řád) vypracovaný podle zásad stanovených ve statutu (§ 59). Organizační řád národního podniku podřízeného vedoucímu národnímu podniku (sdružení) musí zároveň navazovat na organizační řád vedoucího národního podniku (sdružení). Do doby, než bude organizační řád vydán, ředitel učiní opatření nutná k zajištění řádného chodu podniku.“

17. § 33 zní:

„(1) Vyžadují-li to hospodářské potřeby, zejména styk s odběrateli, může příslušný ministr určit, že se některý místně oddělený útvar národního podniku zapíše do podnikového rejstříku jako odštěpný závod; odštěpný závod není právnickou osobou.

(2) Vedoucí odštěpného závodu je oprávněn činit jménem národního podniku právní úkony týkající se odštěpného závodu.“

18. § 34 zní:

„Příslušný ministr může převést národní podnik nebo jeho část do oboru působnosti jiného ministra v dohodě s ním.“

19. K § 37 odst. 2 se připojuje další věta tohoto znění:

„Ustanovení § 36 odst. 3 platí obdobně.“

20. § 38 odst. 2 první věta zní:

„Převádění, slučování, splynutí, rozdělování a zrušování národních podniků provádí příslušný ministr po vyjádření ministra financí a po projednání s ústředním výborem přísluš-

ného odborového svazu, převádění národních podniků do oboru působnosti jiného ministra též v dohodě s ministrem předsedou Státního úřadu plánovacího.“

V druhé větě téhož odstavce se škrtnají slova „nebo ústředních výborů příslušných odborových svazů“.

21. § 40 odst. 2 zní:

„(2) Přesun výrobního programu zvláštní hospodářské důležitosti, jakož i opětovný přesun výrobního programu během pěti let mezi výrobně hospodářskými jednotkami schvaluje vláda. Ostatní přesuny schvalují příslušní ministři s výjimkou přesunů mezi národními podniky téže výrobně hospodářské jednotky, které schvaluje ředitel vedoucího národního podniku (sdružení). Přesun výrobního programu je třeba předem projednat s ústředním výborem příslušného odborového svazu.“

22. Ustanovení §§ 42 až 60 zní:

„Oddíl desátý

Vedoucí národní podniky a sdružení

§ 42

(1) Nejde-li o národní podniky určené za výrobně hospodářské jednotky, podřídí příslušný ministr národní podniky a účelové organizace, které mají tvořit výrobně hospodářskou jednotku, jednomu z těchto národních podniků jako vedoucímu podniku; při větším počtu národních podniků nebo z jiného závažného důvodu může příslušný ministr zřídit sdružení a podřídí mu národní podniky a účelové organizace, které mají spolu se sdružením tvořit výrobně hospodářskou jednotku.

(2) Národnímu podniku jako vedoucímu může být výjimečně podřízena pouze účelová organizace.

§ 43

Sdružení je právnickou osobou, řídí se zásadami chozrasčotu a zapisuje se do podnikového rejstříku; pokud není stanoveno jinak, platí pro sdružení přiměřeně ustanovení tohoto zákona a ostatních předpisů o národních podnicích.

§ 44

(1) Vedoucí národní podnik a sdružení řídí podřízené organizace v rozsahu, který je nezbytný pro plnění úkolů výrobně hospodářské jednotky, a koordinují a kontrolují činnost podřízených organizací. Vedoucí národní podnik a sdružení obstarávají společně záležitosti výrobně hospodářské jednotky a provozují hospodářské činnosti, je-li jejich jednotný výkon hospodárnější nebo účelnější.

(2) Vedoucí národní podnik a sdružení zpravidla

- a) koordinují vypracování plánů organizací tvořících výrobně hospodářskou jednotku, sestavují návrhy plánů jednotky a rozepisují plánované úkoly na organizace této jednotky,
- b) pečují o technický a ekonomický rozvoj výrobně hospodářské jednotky,
- c) soustřeďují finanční zdroje určené k centralizovanému použití a pečují o jejich nejúčelnější využití v organizacích tvořících výrobně hospodářskou jednotku,
- d) plánují, řídí, popřípadě provádějí odbyt výrobků výrobně hospodářské jednotky a její zásobování,
- e) pečují o národohospodářskou evidenci v podřízených organizacích,
- f) usměrňují mzdovou a kádrovou politiku,
- g) provádějí komplexní rozborů činnosti organizací ve výrobně hospodářské jednotce.

(3) Při své činnosti vedoucí národní podnik a sdružení zabezpečují rozvíjení a využití široké účasti pracujících na řízení organizované Revolučním odborovým hnutím a vytvářejí předpoklady pro stálé zvyšování hmotného zájmu organizací tvořících výrobně hospodářskou jednotku i všech pracujících na výsledcích hospodaření jednotky.

§ 45

Vedoucí národní podnik a sdružení neodpovídají majetkově za závazky podřízených organizací, pokud se za ně nezaručily nebo pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, a podřízené organizace neodpovídají za závazky vedoucího podniku (sdružení) ani za závazky

ostatních organizací výrobně hospodářské jednotky.

§ 46

Ředitel vedoucího národního podniku (sdružení) odpovídá příslušnému ministru za činnost a plnění úkolů celé výrobně hospodářské jednotky; rozhoduje ve věcech této jednotky samostatně, pokud rozhodování o některé věci není vyhrazeno nadřízenému orgánu. Zásadní otázky, které se týkají výrobně hospodářské jednotky, je ředitel vedoucího národního podniku (sdružení) povinen projednat s řediteli všech podřízených organizací.

Oddíl jedenáctý

Účelové organizace a pověření

§ 47

(1) K účelnějšímu a hospodárnějšímu výkonu vývojové, projektové, odbytové nebo jiné nevýrobní činnosti, zpravidla společně pro několik národních podniků, může příslušný ministr zřídit účelovou organizaci.

(2) Účelové organizace, které jsou zřízeny jako organizace hospodářské, jsou právníky osobami, řídí se zásadami chozrasčotu a zapisují se do podnikového rejstříku; platí pro ně přiměřeně ustanovení tohoto zákona a ostatních předpisů o národních podnicích.

(3) Účelovými organizacemi jsou i výzkumné ústavy, jsou-li zřízeny jako hospodářské organizace; o zřizování a právních poměrech těchto organizací platí zvláštní předpisy.

§ 48

Podílí-li se na výrobě téhož oboru několik výrobně hospodářských jednotek, může příslušný ministr určit organizaci, která bude v rozsahu jím stanovené působnosti řídit odbyt, výrobu, rozvoj, popřípadě i jinou činnost oboru se týkající (gesce); tato organizace odpovídá v souladu s výhledovými plány za činnost, jejímž řízením byla pověřena. Jde-li o výrobně hospodářské jednotky v oboru působnosti několika ministrů, rozhoduje příslušný ministr o pověření v dohodě se všemi zúčastněnými ministry. U nejdůležitějších oborů rozhoduje o pověření vláda.

Oddíl dvanáctý

**Řízení výrobně hospodářských jednotek
a účelových organizací ministry**

§ 49

Výrobně hospodářské jednotky ústředně řídí příslušný ministr; takto řídí i účelové organizace, které jsou mu přímo podřízeny.

§ 50

(1) Při řízení výrobně hospodářských jednotek a přímo podřízených účelových organizací příslušný ministr zejména určuje základní vývojové koncepce svěřených mu odvětví a oborů a zajišťuje jejich proporcionální rozvoj.

(2) V rámci tohoto řízení příslušný ministr

- a) organizuje průzkum potřeb národního hospodářství a jejich vývoje,
- b) zajišťuje vypracování výhledových (dlouhodobých i pětiletých) plánů, organizuje sestavování ročních plánů, rozepisuje úkoly a ukazatele plánů a kontroluje jejich plnění,
- c) vypracovává a zabezpečuje hlavní směry technického rozvoje odvětví, pečuje o výzkum, vývoj, vynálezectví, zlepšovatelství, technickou normalizaci a zavádění nových výrobků a nových způsobů výroby,
- d) soustřeďuje finanční zdroje určené k centralizovanému použití a pečuje o jejich nejúčelnější využití výrobně hospodářskými jednotkami a podřízenými účelovými organizacemi,
- e) řídí kádrovou politiku a pečuje o zvyšování kvalifikace pracovníků,
- f) uplatňuje zásadní mzdově politická opatření,
- g) řídí národohospodářskou evidenci,
- h) pečuje o organizaci bezpečnosti a hygieny při práci,
- ch) zajišťuje provádění komplexních rozborů,
- i) plní další úkoly náležející do jeho řídicí a kontrolní působnosti.

(3) Příslušný ministr může pověřit ředitele vedoucího národního podniku, sdružení nebo národního podniku určeného za výrobně hospodářskou jednotku výkonem jednotlivých oprávnění příslušejících mu podle předchozích ustanovení.

Oddíl třináctý

**Výrobně hospodářské jednotky a účelové
organizace podřízené národním výborům**

§ 51

(1) Aby krajské národní výbory mohly co nejdříve přispívat k rozvoji svého kraje v souladu s požadavky rozvoje celého národního hospodářství, svěřuje se jim řízení národních podniků na úsecích, kde tento úkol mohou obstarávat lépe a účelněji; tyto úseky určuje vláda.

(2) Pro národní podniky, jakož i sdružení a účelové organizace zřízené na těchto úsecích platí předchozí ustanovení s odchylkami uvedenými v tomto oddíle.

§ 52

Národní podniky, sdružení a účelové organizace (dále jen „podniky“) zřizuje krajský národní výbor, v jehož obvodu má být podnik zřízen; před zřízením podniku je povinen si vyžádat též vyjádření příslušného ministra.

§ 53

Zřizovací listinu vydá a majetek, který se podniku svěřuje do správy, určí rada krajského národního výboru, který podnik zřídil.

§ 54

Ředitele národního podniku určeného za výrobně hospodářskou jednotku, ředitele vedoucího národního podniku a ředitele účelové organizace přímo podřízené radě jmenuje a odvolává rada příslušného krajského národního výboru; ředitele sdružení jmenuje a odvolává krajský národní výbor, který si vyžádá též vyjádření příslušného ministra. U ředitelů organizací podřízených vedoucímu národnímu podniku nebo sdružení přísluší toto právo řediteli vedoucího podniku (sdu-

žení), pokud si je nevyhradila rada krajského národního výboru. Ředitel jmenovaný krajským národním výborem nebo jeho radou skládá slib předsedovi krajského národního výboru; vzdání se funkce ředitele jmenovaného krajským národním výborem nebo jeho radou nabývá účinnosti dnem, ke kterému bylo přijato radou krajského národního výboru.

§ 55

(1) Výrobně hospodářské jednotky jsou podřízeny radě příslušného krajského národního výboru; to platí i o účelových organizacích, které nejsou podřízeny vedoucímu národnímu podniku nebo sdružení. Radě krajského národního výboru přísluší zejména

- a) činit opatření o majetku a závazcích podniků (§§ 11 a 12),
- b) schvalovat změny výrobních programů (§ 39),
- c) schvalovat přesuny výrobních programů, pokud jejich schválení nepřisluší vládě nebo řediteli vedoucího národního podniku nebo sdružení (§ 40 odst. 2),
- d) činit opatření při převodu plánovaných úkolů (§ 41).

(2) Příslušný ministr vykonává řídicí působnost, která je nutná k zajištění zájmů celého národního hospodářství, zejména při řešení zásadních otázek rozvoje odvětví a při uplatňování nejnovějších poznatků vědy a zavádění nejvyspělejší techniky.

§ 56

(1) Na slučování, splynutí, rozdělování a zrušování podniků a na převádění jejich částí se usnáší příslušný krajský národní výbor, který je povinen, jde-li o podniky plánované ministerstvy, vyžádat si též vyjádření příslušného ministra. Týkají-li se tato opatření podniků v různých krajích nebo má-li být podnik dotčený těmito opatřeními převeden do působnosti jiného krajského národního výboru, provádějí je příslušné krajské národní výbory ve vzájemné dohodě.

(2) Ustanovení § 53 platí tu přiměřeně.

§ 57

(1) Působností, která podle předchozích ustanovení přísluší krajským národním výborům a jejich výkonným orgánům, může vláda zcela nebo zčásti pověřit okresní národní výbory a jejich výkonné orgány.

(2) Působnost, která podle předchozích ustanovení přísluší ústředním výborům příslušných odborových svazů, vykonává u podniků podřízených národním výborům příslušný krajský odborový orgán.

Oddíl čtrnáctý

Zvláštní organizační úpravy

§ 58

Vláda nebo orgán jí zmocněný může k hospodárnějšímu obstarávání výrobní, popřípadě i nevýrobní činnosti nebo k usnadnění řízení zřizovat zvláštní organizace (orgány), a to i jako právnické osoby. Jejich právní postavení a působnost upraví statut, který vydá příslušný ministr. Nestanoví-li statut jinak, platí pro tyto organizace, jsou-li právnickými osobami, přiměřeně ustanovení tohoto zákona a ostatních předpisů o národních podnicích.

Oddíl patnáctý

Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

§ 59

Příslušní ministři vydají v dohodě s ústředním výborem příslušného odborového svazu podle zásad schválených vládou statuty, které podrobněji upraví pro jednotlivá hospodářská odvětví nebo obory právní poměry a organizaci národních podniků, sdružení a účelových organizací, vzájemné vztahy organizací ve výrobně hospodářských jednotkách, řízení výrobně hospodářských jednotek a organizací nadřízenými orgány, jakož i jiné otázky týkající se odvětví nebo oborů. Statuty vztahující se na výrobně hospodářské jednotky a organizace řízené národními výbory vydají podle zásad schválených vládou příslušní ministři po projednání s radami krajských národních výborů; rady krajských národních výborů mohou v dohodě s příslušným ministrem vydat k těmto statutům podle místních poměrů potřebné doplňky.

§ 60

(1) O závazkových právních poměrech, financování, úvěrování, platebním styku a kontrole finančního hospodaření organizací, na něž se vztahují ustanovení tohoto zákona, platí zvláštní předpisy.

(2) Peněžní ústavy a podniky, i když jsou organizovány jako národní podniky, řídí se i nadále předpisy dosud pro ně platnými."

Čl. III

Označení „odštěpný podnik“ v zákoně č. 100/1950 Sb., o podnikovém rejstříku, se mění na „odštěpný závod“.

Čl. IV

Opatření učiněná přede dnem účinnosti tohoto zákona při reorganizaci národního hospodářství podle zásad schválených vládou považují se za učiněná podle něho.

Čl. V

Ministr spravedlnosti se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásil úplné znění zákona o národních podnicích a některých jiných hospodářských organizacích, jak vyplývá z pozdějších předpisů, a přitom provedl průběžné číslování jednotlivých ustanovení.

Čl. VI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

Široký v. r.

Dolanský v. r.	Poláček v. r.
Kopecký v. r.	Tesla v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Uher v. r.
Barák v. r.	Beran v. r.
Ing. Šimůnek v. r.	Jonáš v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Reitmajer v. r.
Plojhar v. r.	Dr. Škoda v. r.
Dr. Šlechta v. r.	Ing. Černý v. r.
Bakuľa v. r.	Dvořák v. r.
David v. r.	Dr. Kahuda v. r.
Đuriš v. r.	generálplukovník Lomský v. r.
Krajčír v. r.	Dr. Neuman v. r.
Krošnář v. r.	Ouzký v. r.
Machačová v. r.	Pospíšil v. r.
Dr. Nejedlý v. r.	Ing. Púčik v. r.
Dr. Vlasák v. r.	

68

Vyhláška ministra spravedlnosti

ze dne 30. října 1958

**o úplném znění zákona č. 51/1955 Sb.,
o národních podnicích a některých jiných
hospodářských organizacích**

Podle čl. V zákona č. 67/1958 Sb. vyhláшуji v příloze úplné znění zákona č. 51/1955 Sb., o národních podnicích a některých jiných hospodářských organizacích, jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Dr. Škoda v. r.

Příloha vyhlášky č. 68/1958 Sb.

Zákon

ze dne 24. října 1955 č. 51 Sb.,

**o národních podnicích a některých jiných
hospodářských organizacích,
ve znění vyplývajícím z pozdějších předpisů**

Národní shromáždění Republiky československé usneslo se na tomto zákoně:

Z á k l a d n í u s t a n o v e n í

§ 1

(1) Za účelem úspěšného plnění svého základního poslání zásobovat národní hospodářství výrobky vysoké technické úrovně v potřebném množství, druhích a jakosti při stálém zvyšování produktivity práce a nejúčelnějším využívání materiálových i finančních zdrojů společnosti se průmysl zpravidla organizuje a řídí podle svých odvětví a hlavních oborů.

(2) Vyžaduje-li to povaha výroby nebo jiná důležitá potřeba, může být výroba v odvětví nebo oboru organizována a řízena i podle územních hledisek.

(3) Ustanovení tohoto zákona platí i pro jiná odvětví národního hospodářství než odvětví

průmyslová, pokud věcně příslušný ministr, popřípadě vedoucí ústředního orgánu státní správy (dále jen „příslušný ministr“) v nich organizuje hospodářské organizace formou národních podniků; přitom se základních ustanovení (§§ 1 až 5) užíje přiměřeně.

§ 2

(1) Výroba téhož průmyslového oboru nebo jeho ucelené části (dále jen „obor“) se pokud možno zahrnuje do jedné výrobně hospodářské jednotky.

(2) V oboru zvláště rozsáhlém nebo v oboru, který je organizován a řízen i podle územních hledisek, může být výroba zahrnuta do několika výrobně hospodářských jednotek.

§ 3

(1) Výrobně hospodářská jednotka odpovídá za zásobování národního hospodářství výrobky stanoveného jí oboru a za rozvoj oboru v souladu s vývojem potřeb, který určují výhledové plány. Je proto povinna soustavně zvyšovat technickou, technologickou a ekonomickou úroveň oboru a zajišťovat nepřetržitý růst produktivity práce, stoupající jakost výrobků a snižování vlastních nákladů.

(2) Ve výrobně hospodářských jednotkách se soustřeďují všechny druhy činnosti potřebné k tomu, aby v těchto jednotkách probíhal ucelený pracovní proces až k dohotovení a odevzdání výrobku odběrateli a aby tyto jednotky mohly i jinak úspěšně plnit úkoly uvedené v odstavci 1 (např. činnost výzkumná, vývojová, projektová, montážní, odbytová).

(3) Výrobně hospodářská jednotka pečuje podle potřeb národního hospodářství také o výrobu z jiného oboru, která je v ní umístěna k využití zařízení nebo z jiného hospodářského důvodu.

(4) Je-li výroba téhož oboru zahrnuta do několika výrobně hospodářských jednotek, zajišťuje jednotné řízení oboru a jeho rozvoje nadřazený orgán, pokud nebyla tímto řízením ve stanoveném jí rozsahu pověřena některá organizace (§ 54).

§ 4

Výrobně hospodářskými jednotkami jsou:

- a) národní podnik určený za výrobně hospodářskou jednotku;
- b) vedoucí národní podnik s jedním nebo několika podřízenými národními podniky nebo účelovými organizacemi (§ 53);
- c) sdružení s podřízenými národními podniky a popřípadě s podřízenými účelovými organizacemi.

§ 5

Základním článkem organizace výrobně hospodářských jednotek je národní podnik.

Oddíl první

Zřizování národních podniků

§ 6

Národní podniky zřizuje v souladu s potřebami rozvoje národního hospodářství příslušný ministr. Před zřízením národního podniku je povinen si vyžádat vyjádření ministra financí, rady krajského národního výboru, v jehož územním obvodu má být sídlo národního podniku, jakož i vyjádření ústředního výboru příslušného odborového svazu.

§ 7

(1) Při zřizování národního podniku příslušný ministr:

- a) vydá zřizovací listinu,
- b) určí majetek, který se národnímu podniku svěřuje do správy.

(2) Ředitel požádá o zápis národního podniku do podnikového rejstříku a učiní všechna opatření nutná k zahájení činnosti národního podniku. Rovněž zajistí, aby byla provedena úplná inventarizace majetku, který je národnímu podniku svěřován do správy, a aby byla sestavena zahajovací rozvaha národního podniku.

§ 8

Zřizovací listina musí obsahovat:

- a) název národního podniku a jeho sídlo; z názvu musí být patrné, že jde o národní podnik;
- b) označení orgánu, který národní podnik zřídil, a právního předpisu, na podkladě kterého ke zřízení došlo;
- c) název orgánu, kterému je národní podnik podřízen;
- d) den, ke kterému má být národní podnik zapsán do podnikového rejstříku;
- e) základní výrobní program národního podniku, popřípadě jeho základní úkoly.

Oddíl druhý

Právní poměry národního podniku

§ 9

(1) Národní podnik je právnickou osobou; stává se jí zápisem do podnikového rejstříku.

(2) V žádosti o zápis do podnikového rejstříku je nutno uvést den, ke kterému má být národní podnik zapsán; nelze však žádat o zápis se zpětnou účinností.

§ 10

(1) Národní podnik může nabývat jen takových práv a vstupovat jen v takové závazky, které jsou v souladu s plněním jeho úkolů stanovených zejména zřizovací listinou nebo statutem.

(2) Právní úkony národního podniku, které nejsou v souladu s plněním jeho úkolů, jsou jako nezákonné neplatné. Jestliže bylo kteroukoli stranou započato s plněním na základě takového právního úkonu, musí být vše to, co bylo nebo má být plněno stranou, která v době právního úkonu o nezákonnosti věděla nebo vědět musela, odvedeno do státního rozpočtu. Místo nepeněžitelného plnění odvádí se do rozpočtu jeho peněžitá hodnota.

(3) K neplatnosti takových úkonů přihlížejí soudy a arbitrážní orgány z úřední povinnosti; v rozhodnutí zjišťujícím neplatnost právního

úkonu určí soud (arbitrážní orgán) peněžitou částku, kterou jsou strany povinny odvést podle předchozího odstavce do státního rozpočtu.

§ 11

(1) Pro závazky národního podniku lze se uspokojit toliko z majetku, který má národní podnik ve správě, s výjimkou jeho základních fondů. Stát neodpovídá za závazky národního podniku.

(2) Z majetku, který má národní podnik ve správě, nelze ani žádat, ani dosíci uspokojení pohledávek za státem.

Oddíl třetí

Majetek a závazky národního podniku

§ 12

Vlastníkem majetku národního podniku je stát. Národnímu podniku je tento majetek svěřen do správy. I ve věcech tohoto majetku národní podnik jedná vlastním jménem.

§ 13

Národní podnik je vybaven základními fondy a v nejnutnější míře též oběžnými prostředky.

§ 14

(1) Národní podniky jsou oprávněny a povinny vlastním jménem s péčí socialistických hospodářů mít v držbě a ochraňovat svěřené základní fondy, soustavně zlepšovat jejich technickou úroveň, plně jich využívat a nakládat s nimi co nejúčelněji, jak to vyžaduje plnění úkolů státního plánu rozvoje národního hospodářství.

(2) Základní fondy mohou být zcizeny nebo zatíženy jen v případech stanovených zvláštními předpisy. Tyto předpisy také stanoví podrobnosti o správě základních fondů, zejména o převodech jejich správy, o nakládání s přebytečnými základními fondy, jakož i o likvidaci základních fondů.

(3) Základní fondy, které nejsou přebytkové, nemohou být zásadně přenechány

k užívání jiné organizaci. Není-li takových fondů dočasně využito, mohou být pronajaty jiné organizaci socialistického sektoru. Příslušný ministr stanoví v dohodě s ministrem financí podmínky, za kterých mohou být smlouvy o pronájmu těchto základních fondů uzavírány, dále povinnosti a odpovědnost stran, jakož i majetkové sankce na nesplnění povinností.

§ 15

(1) Také ostatní národní majetek je národní podnik povinen ochraňovat a co nejúčelněji a nejehospodárněji ho používat k plánovaným úkolům.

(2) Příslušný ministr nebo orgán jím pověřený může vyjmout z národního podniku částí tohoto majetku a učinit o nich opatření ve vlastním oboru působnosti nebo je v dohodě s jiným ministrem převést do jeho pravomoci.

§ 16

(1) Příslušný ministr nebo orgán jím pověřený, jenž svěruje národní majetek do správy národního podniku, zároveň stanoví, které závazky patřící k svěřovanému majetku přecházejí na národní podnik. Převádí-li se správa základních fondů dohodou zúčastněných organizací, upraví se přechod závazků v této dohodě.

(2) Příslušný ministr může v dohodě s ministrem financí převést na národní podnik i jiné závazky.

(3) Příslušný ministr nebo orgán jím pověřený může vyjmout z národního podniku závazky a učinit o nich opatření ve vlastním oboru působnosti nebo je v dohodě s jiným ministrem převést do jeho pravomoci.

(4) Přechodem závazků podle předchozích odstavců se dřívější dlužník zproštuje. K takovému přechodu není třeba přivolení věřitelů.

§ 17

(1) Dnem, kdy se majetek stává částí základních fondů národního podniku, zanikají zástavní práva váznoucí na tomto majetku;

soud je vymaže na návrh národního podniku. Pohledávky zajištěné zástavním právem zůstávají nedotčeny.

(2) Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na případy, ve kterých vláda povolí výjimku na návrh příslušného ministra, učiněný v dohodě s ministrem financí.

(3) Zvláštní předpisy stanoví, za kterých podmínek zanikají věcná břemena váznoucí na majetku, který patří k základním fondům národního podniku.

Oddíl čtvrtý

Zásady řízení a hospodaření národních podniků

§ 18

(1) Při veškeré činnosti národního podniku se důsledně uplatňuje zásada plánovitosti.

(2) Vedení národního podniku je povinno plánovitě a iniciativně usilovat o zdokonalování výroby a o zajištění potřeb národního hospodářství i s výhledem na budoucí léta.

§ 19

Každou hospodářskou otázku je třeba řešit v jednotě s její politickou stránkou a danou hospodářskopolitickou směrnicí. Při rozhodování je nutno podřizovat v zájmu celého národního hospodářství úzce omezené zájmy potřebám celku.

§ 20

(1) Vedení národního podniku a jeho organizačních útvarů přísluší vždy jednomu vedoucímu, který v rámci své pravomoci samostatně rozhoduje a udílí příkazy podřízeným pracovníkům.

(2) Každý pracovník v národním podniku je bezprostředně podřízen pouze jednomu vedoucímu.

(3) Vedoucí organizačních útvarů se pravomoc svěruje v nejširší míře; přitom se na vyšších organizačních stupních soustřeďují pouze věci zásadní důležitosti a takové věci, které mohou být účelněji obstarávány společně pro více podřízených útvarů.

§ 21

(1) Vedoucí jsou povinni vytvářet podmínky pro nejširší a bezprostřední účast pracujících na řízení národního podniku organizovanou Revolučním odborovým hnutím. Při zajišťování této účasti, uskutečňované zejména formou výrobních porad a socialistického sou-
těžení, jakož i rozvíjením hnutí vynálezců a zlepšovatelů vedoucí úzce spolupracují s příslušnými orgány odborové organizace.

(2) Vedoucí zajišťují, aby se orgány odborové organizace v podniku a závodě mohly účastnit příprav a sestavování plánu a jeho kontroly, a vyžadují si jejich stanovisko a návrhy i k zabezpečení technického rozvoje, k plánu práce, k otázkám odměňování a ke všem jiným důležitým opatřením.

(3) Iniciativa dělníků a techniků je nevyčerpatelným zdrojem technického pokroku. Vedoucí jsou proto povinni dbát o to, aby se soustavně a pohotově využívalo všech podnětů pracujících, které směřují ke zlepšení činnosti národního podniku. Pracující musí být seznámeni s tím, jak bylo jejich podnětů použito.

§ 22

Vedení národního podniku je povinno systematicky pracovat na technickém rozvoji výroby a ustavičně usilovat o to, aby základní výrobní program národního podniku byl na světové technické úrovni.

§ 23

(1) Národní podnik hospodaří podle zásad chozrasčotu, kladoucích důraz zejména na to, aby podnik důsledně uhrazoval své výdaje na provoz i na svůj rozvoj z vlastních příjmů, neustále snižoval vlastní náklady a soustavně zlepšoval výsledky svého hospodaření působením podnětů spojujících hmotné zájmy celku i jednotlivých pracovníků.

(2) Uvnitř národního podniku se uplatňuje vnitropodnikový chozrasčot směřující k dosažení nejvyšší hospodárnosti ve výsledcích práce nižších útvarů.

(3) Úkolem všech pracovníků národního podniku je snižovat potřebu pracovního času,

spotřebu materiálů, surovin, paliva a energie, plně využívat základních fondů, účinně pomáhat při zavádění nové techniky a pokrokové technologie a při zlepšování organizace práce a zabezpečovat tak neustálý růst produktivity práce a vysokou hospodárnost.

§ 24

Stálé zlepšování úrovně hospodaření národního podniku a jeho řízení vyžaduje, aby vedení podniku soustavně vytvářelo podmínky pro zvyšování hmotné zainteresovanosti všech organizačních jednotek a pracovníků podniku na výsledcích jejich práce a práce národního podniku. Správné využívání hmotné zainteresovanosti spojuje zájmy jednotlivců se zájmy celku a napomáhá ke stále lepšímu uspokojování potřeb jednotlivců při současném uspokojování potřeb celku.

Oddíl pátý

Ředitel národního podniku

§ 25

(1) V čele národního podniku je ředitel, který organizuje a řídí činnost národního podniku a jedná jeho jménem.

(2) V souladu se základními ustanoveními §§ 4 a 5 stanoví práva a povinnosti ředitele národního podniku statut (§ 65). Ředitel zejména

- a) řídí sestavování plánu podniku a schvaluje jej v souladu se základními úkoly stanovenými podniku nadřízeným orgánem, zajišťuje rovnoměrné plnění plánu a jeho žádoucí překročení zvláště také rozvojem tvůrčí iniciativy pracujících a zvyšováním jejich účasti na řízení,
- b) zajišťuje zaváděním nejvyšší techniky, pokrokové technologie a zlepšováním organizace práce neustálý růst produktivity práce a hospodárnost v činnosti podniku,
- c) zajišťuje rychlé využití vynálezů, zlepšovacích návrhů a jiných poznatků, čerpáných z technických informací všeho druhu,

- d) pečuje o neustálé zlepšování organizace podniku a zvyšování úrovně jeho řízení, zejména za pomoci kolektivních poradních orgánů podniku. Přitom pečuje o co největší pohotovost národohospodářské evidence a soustavnost technických i ekonomických rozborů,
- e) řídí výběr, rozmísťování a výchovu kádrů a pečuje o stálé zlepšování pracovních podmínek zaměstnanců,
- f) dbá o zachovávání státní disciplíny, zejména o zachovávání státního hospodářského a služebního tajemství, smluvní, finanční, technologické a pracovní kázně a mzdových předpisů,
- g) dbá o důsledné uplatňování zásady odměňování podle množství a jakosti práce,
- h) dbá o účelné využití a ochranu všeho majetku národního podniku,
- ch) pečuje o ochranu zdraví a o bezpečnost při práci.

(3) Ředitel rozhoduje ve věcech národního podniku samostatně, pokud rozhodnutí některé věci není vyhrazeno nadřízenému orgánu.

(4) Ředitel odpovídá za řádnou činnost národního podniku a za splnění jeho úkolů. Nárok na náhradu škody, popřípadě jiné majetkové nároky vůči řediteli uplatňuje jménem národního podniku nadřízený orgán.

§ 26

(1) Ředitele národního podniku určeného za výrobně hospodářskou jednotku a ředitele vedoucího národního podniku jmenuje a z funkce odvolává příslušný ministr po vyjádření ústředního výboru příslušného odborového svazu; u ředitelů národních podniků, které jsou podřízeny vedoucímu národnímu podniku nebo sdružení, přísluší toto právo řediteli vedoucího národního podniku (sdružení), pokud si je nevyhradil příslušný ministr. Jmenování a odvolání se děje písemně.

(2) Ředitel slíbí orgánu, který jej jmenoval, že bude svědomitě plnit své povinnosti v sou-

ladu se zájmy státu; slib zároveň potvrdí písemně. Dnem složení slibu se ředitel ujímá své funkce a stává se zaměstnancem národního podniku, pokud jím nebyl již dříve.

(3) Funkce ředitele zaniká odvoláním nebo vzdáním se funkce. Vzdání se funkce nabývá účinnosti dnem, ke kterému bylo přijato orgánem, který ředitele jmenoval.

(4) Na jmenování, odvolání a propuštění ředitele se nevztahují předpisy o spolupůsobení závodního výboru odborového svazu při přijímání zaměstnanců, jejich zařazování na pracovní místa a jejich propouštění. K jmenování a propuštění ředitele není třeba souhlasu příslušného odboru rady okresního národního výboru.

(5) Odvoláním nebo vzdáním se funkce pracovní poměr ředitele nezaniká; o jeho zániku platí obecné předpisy.

§ 27

(1) Při odvolání ředitele národního podniku nebo při jeho vzdání se funkce je nadřízený orgán povinen zajistit, aby dosavadní ředitel neprodleně odevzdal za účasti zástupce nadřízeného orgánu vedení národního podniku novému řediteli.

(2) Nebylo-li dosud možno jmenovat nového ředitele, určí nadřízený orgán, komu má být vedení národního podniku odevzdáno.

§ 28

Při odevzdání vedení národního podniku se zjistí a zhodnotí stav a výsledky činnosti národního podniku, její nedostatky a závady. O tom se sepiše zápis, v němž se uvede zejména přehled:

- a) o plnění plánovaných úkolů,
- b) o základních fondech a oběžných prostředcích národního podniku, jakož i o pohledávkách a závazcích,
- c) o finančním hospodaření národního podniku, o plnění hospodářských smluv a o stavu evidence v národním podniku,
- d) o stavu využití zlepšovacích návrhů,

- e) u podniků, v nichž je připravována nebo prováděna výstavba, též přehled o jejím zajištění projektovou a rozpočtovou dokumentací,
- f) u stavebně montážních podniků též přehled o tom, jak je jejich výrobní plán zajištěn projektovou a rozpočtovou dokumentací.

§ 29

(1) Zjistí-li se při odevzdání vedení národního podniku závažné závady, nařídí nový ředitel dílčí nebo úplnou inventarizaci hospodářských prostředků a požádá zástupce nadřízeného orgánu o provedení revize národního podniku. Nový ředitel také bez prodlení učiní opatření k odstranění závad a k zajištění splnění plánovaných úkolů; rovněž je povinen volat k odpovědnosti všechny osoby, u nichž bylo zjištěno porušení povinností.

(2) Vedoucí nadřízeného orgánu je povinen přezkoumat provedení těchto opatření, popřípadě sám učinit další nutná opatření.

§ 30

(1) V době nepřítomnosti nebo zaneprázdnění ředitele zastupuje jej v plném rozsahu jeho pravomoci zástupce. Jmenování a odvolání zástupce ředitele upravuje statut (§ 65), který též stanoví, je-li více zástupců ředitele, jejich pořadí. Statut může též určit, že některá funkce v národním podniku je spojena s funkcí zástupce ředitele. Na jmenování a odvolání zástupce ředitele se nevztahují předpisy o spolupůsobení závodního výboru odborového svazu při zařazování zaměstnanců na pracovní místa.

(2) Kromě ředitele a jeho zástupce mohou jménem národního podniku jednat též osoby, které k tomu ředitel (jeho zástupce) zmocní, a to v rozsahu uděleného zmocnění.

Oddíl šestý

Zaměstnanci

§ 31

Pracovní a mzdové poměry zaměstnanců národního podniku se řídí ustanoveními plat-

nými pro zaměstnance, na které se vztahují předpisy o státní mzdové politice.

§ 32

Pokud tento zákon nebo předpisy podle něho vydané nestanoví jinak, je třeba k přijetí a k propuštění zaměstnanců předchozího projednání a souhlasu závodního výboru odborového svazu; také jiné důležité otázky týkající se jednotlivých zaměstnanců, zejména jejich zařazování na pracovní místa, jakož i otázky týkající se všech zaměstnanců nebo jejich skupin musí být předem projednány se závodním výborem odborového svazu. Předchozího projednání a souhlasu závodního výboru odborového svazu není třeba k přijetí zaměstnanců získaných nábořem prováděným výkonnými orgány národních výborů nebo přijímaných jen na dobu přechodné potřeby nepřesahující dobu šesti pracovních dnů. Není-li stanoveno jinak, je k přijetí a propuštění zaměstnanců též třeba předchozího souhlasu příslušného odboru rady okresního národního výboru.

§ 33

(1) Společný zájem národního podniku a jeho zaměstnanců na úspěšném plnění úkolů podniku a vzorném plnění pracovních povinností vyjadřuje pracovní řád, který vydá ředitel podniku v dohodě s příslušným orgánem odborového svazu podle vzorového pracovního řádu. Vzorový pracovní řád vydá vláda na návrh Ústřední rady odborů a vyhlásí jej v úředním listě.

(2) Za porušení pracovních povinností lze ukládat zaměstnancům kárná opatření důtky, veřejné důtky nebo dočasného převedení k jiné práci až na dobu 3 měsíců. Ukládání důtky a veřejné důtky řediteli podniku podrobněji upraví statut (§ 65), ukládání kárných opatření ostatním zaměstnancům podrobněji upraví pracovní řády, a to podle zásad vymezených vzorovým pracovním řádem.

(3) Pracovní řád je závazný, jakmile byl v podniku řádně vyhlášen.

§ 34

(1) Ředitel národního podniku, popřípadě vedoucí závodu uzavírá jménem národního podniku se zaměstnanci zastoupenými příslušným orgánem odborového svazu kolektivní smlouvu, která zejména stanoví, jak budou zajišťovány hlavní plánované úkoly podniku a jak bude uplatňována pokroková technika, technologie, organizace práce, zásady mzdové politiky a hmotné zainteresovanosti jednotlivců a kolektivů, rozpočet podnikového fondu pracujících, jakož i vzájemné závazky vedení a zaměstnanců zaměřené k zvyšování produktivity práce, k zhospodárnění činnosti podniku, k zvyšování bezpečnosti při práci a k prohlubování péče o pracující po stránce sociální, zdravotní a kulturní.

(2) V dílnách a provozech se uzavírá mezi vedoucím těchto útvarů a příslušným orgánem základní organizace odborového svazu úmluva, která řeší otázky plnění základních plánovaných úkolů a péče o zaměstnance podle podmínek jednotlivých dílen a provozů.

(3) Ředitel národního podniku, vedoucí pracovníci a orgány odborového svazu kontrolují a projednávají plnění povinností stanovených kolektivní smlouvou a úmluvou a odpovídají za jejich splnění. Na plnění kolektivních smluv a úmluv dozírá orgán nadřízený podniku a vyšší orgán příslušného odborového svazu. Tyto orgány též společně rozhodují spory vzniklé z plnění kolektivní smlouvy a úmluvy.

(4) Podrobnosti o kolektivních smlouvách a úmluvách stanoví Ústřední rada odborů.

§ 35

K rozvíjení tvůrčí iniciativy zaměstnanců a k podnícení jejich hmotného zájmu na plnění plánu přispívají podnikové fondy pracujících, které jsou v národních podnicích zřizovány podle zvláštních předpisů.

Oddíl sedmý

Vnitřní organizace národních podniků

§ 36

Vnitřní organizace národního podniku musí odpovídat zásadám platným pro řízení a hos-

podaření národních podniků (§§ 18 až 24) a musí zajišťovat úspěšné a hospodárné plnění plánovaných úkolů. Je-li třeba provést změny ve vnitřní organizaci národního podniku, zejména za účelem dosažení lepších hospodářských výsledků, musí být prováděny tak, aby jimi nebyly vyvolávány poruchy v činnosti národního podniku.

§ 37

(1) Národní podnik se člení na organizační útvary, jimž je v rámci činnosti podniku přesně vymezena působnost a stanoveny úkoly.

(2) Vnitřní členění národního podniku musí být úměrné jeho rozsahu a povaze jeho činnosti a musí zajišťovat dokonalou vzájemnou spolupráci všech útvarů; přitom zejména počet a rozsah složek správního aparátu musí odpovídat zásadě nejvyšší hospodárnosti.

§ 38

(1) Ředitel je povinen do tří měsíců od zápisu národního podniku do podnikového rejstříku, popřípadě ve lhůtě stanovené nadřízeným orgánem vydat organizační řád (u podniků nově budovaných prozatímní organizační řád) vypracovaný podle zásad stanovených ve statutu (§ 65). Organizační řád národního podniku podřízeného vedoucímu národnímu podniku (sdružení) musí zároveň navazovat na organizační řád vedoucího národního podniku (sdružení). Do doby, než bude organizační řád vydán, ředitel učiní opatření nutná k zajištění řádného chodu podniku.

(2) Organizační řád stanoví vnitřní organizaci národního podniku, zejména určuje jeho organizační útvary, vymezuje působnost těchto útvarů, jejich vzájemné vztahy a spolupráci, stanoví, kdo jmenuje vedoucí jednotlivých útvarů, a určuje jejich pravomoc a odpovědnost.

§ 39

(1) Vyžadují-li to hospodářské potřeby, zejména styk s odběrateli, může příslušný ministr určit, že se některý místně oddělený útvar národního podniku zapíše do podnikového rejstříku jako odštěpný závod; odštěpný závod není právnickou osobou.

(2) Vedoucí odštěpného závodu je oprávněn činit jménem národního podniku právní úkony týkající se odštěpného závodu.

Oddíl osmý

Převádění, slučování, rozdělování a zrušování národních podniků

§ 40

Příslušný ministr může převést národní podnik nebo jeho část do oboru působnosti jiného ministra v dohodě s ním.

§ 41

(1) Příslušný ministr může sloučit národní podnik s jiným národním podnikem. Slučovaný národní podnik zaniká dnem, ke kterému bylo sloučení zapsáno do podnikového rejstříku; tímto dnem přecházejí jeho majetek a závazky na přejímající národní podnik.

(2) Příslušný ministr může provést splynutí dvou nebo více národních podniků v nový národní podnik. Splynuvší národní podniky zanikají a jejich majetek a závazky přecházejí na nový národní podnik dnem, ke kterému byl tento národní podnik zapsán do podnikového rejstříku.

(3) Národní podnik může být opatřením příslušného ministra rozdělen na dva nebo více národních podniků. Rozdělený národní podnik zaniká a jeho majetek a závazky přecházejí na nové národní podniky dnem, ke kterému byly tyto národní podniky zapsány do podnikového rejstříku, a to v rozsahu, který určí příslušný ministr.

§ 42

(1) Při sloučení, splynutí nebo rozdělení národních podniků musí být ke dni zániku, popřípadě vzniku národních podniků provedena úplná inventarizace hospodářských prostředků a sestavena rozvaha národních podniků, jichž se tato opatření týkají. To neplatí v případě slučování pro přejímající národní podnik.

(2) Ustanovení o odevzdání vedení národního podniku při změně ředitele platí obdobně i v případě převedení, sloučení, splynutí a roz-

dělení národních podniků. Sepsání zápisu se též účastní vedoucí útvarů národních podniků, jichž se tato opatření týkají.

(3) Ředitel přejímajícího národního podniku, popřípadě nově vzniklého národního podniku je povinen neprodleně vyrozumět všechny organizace a orgány státní správy, jež budou dotčeny sloučením, splynutím nebo rozdělením národního podniku.

§ 43

(1) Příslušný ministr může zrušit národní podnik.

(2) Přitom může celý majetek a všechny závazky zrušeného národního podniku převést na jiné právnické osoby státního socialistického sektoru; k přechodu závazků není třeba přivolení věřitelů. Ustanovení § 42 odst. 3 platí obdobně.

(3) Neučiní-li příslušný ministr opatření podle odstavce 2, provede se likvidace zrušeného národního podniku podle předpisů, které vydá ministr financí. V těchto předpisech může též být stanoveno, že pohledávky věřitelů zrušeného národního podniku zanikají, nebudou-li přihlášeny ve stanovené lhůtě; rovněž může být stanoveno, v jakém pořadí se přihlášené pohledávky vypořádají.

(4) O výmaz zrušeného národního podniku z podnikového rejstříku požádá ředitel, a došlo-li k likvidaci, likvidátor.

§ 44

(1) Převádění národních podniků a jejich částí, slučování, splynutí, jakož i zrušování smí být prováděno, jen budou-li tím vytvořeny podmínky pro dosažení podstatně lepších hospodářských výsledků. Tato opatření musí být řádně připravena a zásadně mohou mít účinnost jen k počátku kalendářního roku.

(2) Převádění, slučování, splynutí, rozdělování a zrušování národních podniků provádí příslušný ministr po vyjádření ministra financí a po projednání s ústředním výborem příslušného odborového svazu, převádění národ-

ních podniků do oboru působnosti jiného ministra též v dohodě s ministrem předsedou Státního úřadu plánovacího. Vláda stanoví, v kterých případech je při uvedených organizačních změnách a při zrušování národních podniků třeba jejího souhlasu a v kterých případech je třeba souhlasu některých ústředních úřadů, popřípadě vyjádření výkonných orgánů národních výborů.

Oddíl devátý

Změny a přesuny výrobních programů a plánovaných úkolů národních podniků

§ 45

(1) Ke změně výrobního programu nepředpokládané plánem je třeba schválení příslušného ministra; změnu lze schválit jen z důvodů obzvláštní důležitosti.

(2) Návrh na schválení změny musí být podrobně odůvodněn; je nutno k němu připojit průkaz technické připravenosti nového výrobního programu a jeho materiálového, kádrového a finančního zajištění, jakož i rozbor a vyčíslení všech důsledků změny v hmotném i peněžním vyjádření. Návrh, který nevyhovuje těmto podmínkám, nesmí být schválen. Změna nabývá účinnosti dnem schválení.

§ 46

(1) Výrobní program je dovoleno přesunout do jiného národního podniku nebo do jiné místně odloučené provozovny (závodu), jen byla-li bezpečně zjištěna účelnost a hospodárnost přesunu a byl-li přesun schválen.

(2) Přesun výrobního programu zvláštní hospodářské důležitosti, jakož i opětovný přesun výrobního programu během pěti let mezi výrobně hospodářskými jednotkami schvaluje vláda. Ostatní přesuny schvalují příslušní ministři s výjimkou přesunů mezi národními podniky téže výrobně hospodářské jednotky, které schvaluje ředitel vedoucího národního podniku (sdružení). Přesun výrobního programu je třeba předem projednat s ústředním výborem příslušného odborového svazu.

(3) O návrhu na schválení přesunu výrobního programu platí přiměřeně ustanovení § 45 odst. 2.

(4) Národní podniky, mezi nimiž se přesun výrobního programu provádí, jsou povinny se dohodnout o jednotlivých otázkách tohoto přesunu. V zápisu o dohodě uvedou: název národních podniků a jejich nadřízených orgánů, druh a rozsah převáděné výroby, dobu jejího převzetí, seznam převáděných zakázek s uvedením dodacích lhůt, důsledky vyplývající z převodu pro uzavřené hospodářské smlouvy, údaje o zajištění výrobní kapacity přejímajícího podniku pro přejímaný výrobní program, rozsah a způsob převzetí výrobních a jiných podkladů, podrobnosti o zaškolení zaměstnanců podnikem převádějícím a způsob jeho pomoci přejímajícímu podniku, zejména při zajišťování dalšího technického rozvoje převáděné výroby, jakož i určení zástupců stran odpovědných za řádné převedení výrobního programu. Má-li být při přesunu výrobního programu převedena správa majetku, uvede se v dohodě také seznam tohoto majetku a způsob jeho převedení. Dohodu o převedení výrobního programu schvalují, jakož i vzniklé spory řeší orgány nadřízené zúčastněným národním podnikům.

(5) Jde-li o přesun výrobního programu mezi provozovnami (závody) téhož národního podniku, upraví otázky přesunu uvedené v předchozím odstavci ředitel národního podniku.

(6) Ředitelé zúčastněných národních podniků odpovídají za to, že všechny organizace a orgány státní správy, jež budou dotčeny přesunem výrobního programu, budou o změně neprodleně vyzooměny.

§ 47

(1) Převádějí-li se úkoly obsažené v plánu národního podniku na jiný národní podnik, platí zásady uvedené v § 45 odst. 2 a v § 46 odst. 4 a 6 přiměřeně.

(2) Při sloučení, splynutí nebo rozdělení národních podniků učiní příslušný ministr opatření též o jejich plánovaných úkolech.

Oddíl desátý

Vedoucí národní podniky a sdružení

§ 48

(1) Nejde-li o národní podniky určené za výrobně hospodářské jednotky, podřídí příslušný ministr národní podniky a účelové organizace, které mají tvořit výrobně hospodářskou jednotku, jednomu z těchto národních podniků jako vedoucímu podniku; při větším počtu národních podniků nebo z jiného závažného důvodu může příslušný ministr zřídit sdružení a podříditi mu národní podniky a účelové organizace, které mají spolu se sdružením tvořit výrobně hospodářskou jednotku.

(2) Národnímu podniku jako vedoucímu může být výjimečně podřízena pouze účelová organizace.

§ 49

Sdružení je právnickou osobou, řídí se zásadami chodrasčotu a zapisuje se do podnikového rejstříku; pokud není stanoveno jinak, platí pro sdružení přiměřeně ustanovení tohoto zákona a ostatních předpisů o národních podnicích.

§ 50

(1) Vedoucí národní podnik a sdružení řídí podřízené organizace v rozsahu, který je nezbytný pro plnění úkolů výrobně hospodářské jednotky, a koordinují a kontrolují činnost podřízených organizací. Vedoucí národní podnik a sdružení obstarávají společné záležitosti výrobně hospodářské jednotky a provozují hospodářské činnosti, je-li jejich jednotný výkon hospodárnější nebo účelnější.

(2) Vedoucí národní podnik a sdružení zpravidla

a) koordinují vypracování plánů organizací tvořících výrobně hospodářskou jednotku, sestavují návrhy plánů jednotky a rozepisují plánované úkoly na organizace této jednotky,

b) pečují o technický a ekonomický rozvoj výrobně hospodářské jednotky,

c) soustřeďují finanční zdroje určené k centralizovanému použití a pečují o jejich nejúčelnější využití v organizacích tvořících výrobně hospodářskou jednotku,

d) plánují, řídí, popřípadě provádějí odbyt výrobků výrobně hospodářské jednotky a její zásobování,

e) pečují o národohospodářskou evidenci v podřízených organizacích,

f) usměrňují mzdovou a kádrovou politiku,

g) provádějí komplexní rozbor činnosti organizací ve výrobně hospodářské jednotce.

(3) Při své činnosti vedoucí národní podnik a sdružení zabezpečují rozvíjení a využití široké účasti pracujících na řízení organizované Revolučním odborovým hnutím a vytvářejí předpoklady pro stále zvyšování hmotného zájmu organizací tvořících výrobně hospodářskou jednotku i všech pracujících na výsledcích hospodaření jednotky.

§ 51

Vedoucí národní podnik a sdružení neodpovídají majetkově za závazky podřízených organizací, pokud se za ně nezaručily nebo pokud zvláštní předpisy nestanoví jinak, a podřízené organizace neodpovídají za závazky vedoucího podniku (sdružení) ani za závazky ostatních organizací výrobně hospodářské jednotky.

§ 52

Ředitel vedoucího národního podniku (sdružení) odpovídá příslušnému ministru za činnost a plnění úkolů celé výrobně hospodářské jednotky; rozhoduje ve věcech této jednotky samostatně, pokud rozhodování o některé věci není vyhrazeno nadřízenému orgánu. Zásadní otázky, které se týkají výrobně hospodářské jednotky, je ředitel vedoucího národního podniku (sdružení) povinen projednat s řediteli všech podřízených organizací.

Oddíl jedenáctý

Účelové organizace a pověření

§ 53

(1) K účelnějšímu a hospodárnějšímu výkonu vývojové, projektové, odbytové nebo jiné

nevýrobní činnosti, zpravidla společně pro několik národních podniků, může příslušný ministr zřídit účelovou organizaci.

(2) Účelové organizace, které jsou zřízeny jako organizace hospodářské, jsou právníky osobami, řídí se zásadami chozrasčotu a zapisují se do podnikového rejstříku; platí pro ně přiměřeně ustanovení tohoto zákona a ostatních předpisů o národních podnicích.

(3) Účelovými organizacemi jsou i výzkumné ústavy, jsou-li zřízeny jako hospodářské organizace; o zřizování a právních poměrech těchto organizací platí zvláštní předpisy.

§ 54

Podílí-li se na výrobě téhož oboru několik výrobně hospodářských jednotek, může příslušný ministr určit organizaci, která bude v rozsahu jím stanovené působnosti řídit odbyt, výrobu, rozvoj, popřípadě i jinou činnost oboru se týkající (gesce); tato organizace odpovídá v souladu s výhledovými plány za činnost, jejímž řízením byla pověřena. Jde-li o výrobně hospodářské jednotky v oboru působnosti několika ministrů, rozhoduje příslušný ministr o pověření v dohodě se všemi zúčastněnými ministry. U nejdůležitějších oborů rozhoduje o pověření vláda.

Oddíl dvanáctý

Řízení výrobně hospodářských jednotek a účelových organizací ministry

§ 55

Výrobně hospodářské jednotky ústředně řídí příslušný ministr; takto řídí i účelové organizace, které jsou mu přímo podřízeny.

§ 56

(1) Při řízení výrobně hospodářských jednotek a přímo podřízených účelových organizací příslušný ministr zejména určuje základní vývojové koncepce svěřených mu odvětví a oborů a zajišťuje jejich proporcionální rozvoj.

(2) V rámci tohoto řízení příslušný ministr
a) organizuje průzkum potřeb národního hospodářství a jejich vývoje,

b) zajišťuje vypracování výhledových (dlouhodobých i pětiletých) plánů, organizuje sestavování ročních plánů, rozepisuje úkoly a ukazatele plánů a kontroluje jejich plnění,

c) vypracovává a zabezpečuje hlavní směry technického rozvoje odvětví, pečuje o výzkum, vývoj, vynálezeectví, zlepšovatelství, technickou normalizaci a zavádění nových výrobků a nových způsobů výroby,

d) soustřeďuje finanční zdroje určené k centralizovanému použití a pečuje o jejich nejúčelnější využití výrobně hospodářskými jednotkami a podřízenými účelovými organizacemi,

e) řídí kádrovou politiku a pečuje o zvyšování kvalifikace pracovníků,

f) uplatňuje zásadní mzdové politická opatření,

g) řídí národohospodářskou evidenci,

h) pečuje o organizaci bezpečnosti a hygieny při práci,

ch) zajišťuje provádění komplexních rozborů,

i) plní další úkoly náležející do jeho řídicí a kontrolní působnosti.

(3) Příslušný ministr může pověřit ředitele vedoucího národního podniku, sdružení nebo národního podniku určeného za výrobně hospodářskou jednotku výkonem jednotlivých oprávnění příslušejících mu podle předchozích ustanovení.

Oddíl třináctý

Výrobně hospodářské jednotky a účelové organizace podřízené národním výborům

§ 57

(1) Aby krajské národní výbory mohly co nejširše přispívat k rozvoji svého kraje v souladu s požadavky rozvoje celého národního hospodářství, svěřuje se jim řízení národních podniků na úsecích, kde tento úkol mohou obstarávat lépe a účelněji; tyto úseky určuje vláda.

(2) Pro národní podniky, jakož i sdružení a účelové organizace zřízené na těchto úsecích platí předchozí ustanovení s odchylkami uvedenými v tomto oddíle.

§ 58

Národní podniky, sdružení a účelové organizace (dále jen „podniky“) zřizuje krajský národní výbor, v jehož obvodu má být podnik zřízen; před zřízením podniku je povinen si vyžádat též vyjádření příslušného ministra.

§ 59

Zřizovací listinu vydá a majetek, který se podniku svěřuje do správy, určí rada krajského národního výboru, který podnik zřídil.

§ 60

Ředitele národního podniku určeného za výrobně hospodářskou jednotku, ředitele vedoucího národního podniku a ředitele účelové organizace přímo podřízené radě jmenuje a odvolává rada příslušného krajského národního výboru; ředitele sdružení jmenuje a odvolává krajský národní výbor, který si vyžádá též vyjádření příslušného ministra. U ředitelů organizací podřízených vedoucímu národnímu podniku nebo sdružení přísluší toto právo řediteli vedoucího podniku (sdružení), pokud si je nevyhradila rada krajského národního výboru. Ředitel jmenovaný krajským národním výborem nebo jeho radou skládá slib předšedovi krajského národního výboru; vzdání se funkce ředitele jmenovaného krajským národním výborem nebo jeho radou nabývá účinnosti dnem, ke kterému bylo přijato radou krajského národního výboru.

§ 61

(1) Výrobně hospodářské jednotky jsou podřízeny radě příslušného krajského národního výboru; to platí i o účelových organizacích, které nejsou podřízeny vedoucímu národnímu podniku nebo sdružení. Radě krajského národního výboru přísluší zejména

- a) činit opatření o majetku a závazcích podniků (§§ 15 a 16),
- b) schvalovat změny výrobních programů (§ 45),
- c) schvalovat přesuny výrobních programů, pokud jejich schválení nepřísluší vládě nebo řediteli vedoucího národního podniku nebo sdružení (§ 46 odst. 2),
- d) činit opatření při převodu plánovaných úkolů (§ 47).

(2) Příslušný ministr vykonává řídicí působnost, která je nutná k zajištění zájmů celého národního hospodářství, zejména při řešení zásadních otázek rozvoje odvětví a při uplatňování nejnovějších poznatků vědy a zavádění nejvyspělejší techniky.

§ 62

(1) Na slučování, splynutí, rozdělování a zrušování podniků a na převádění jejich částí se usnáší příslušný krajský národní výbor, který je povinen, jde-li o podniky plánované ministerstvy, vyžádat si též vyjádření příslušného ministra. Týkají-li se tato opatření podniků v různých krajích nebo má-li být podnik dotčený těmito opatřeními převeden do působnosti jiného krajského národního výboru, provádějí je příslušné krajské národní výbory ve vzájemné dohodě.

(2) Ustanovení § 59 platí tu přiměřeně.

§ 63

(1) Působností, která podle předchozích ustanovení přísluší krajským národním výborům a jejich výkonným orgánům, může vláda zcela nebo zčásti pověřit okresní národní výbory a jejich výkonné orgány.

(2) Působnost, která podle předchozích ustanovení přísluší ústředním výborům příslušných odborových svazů, vykonává u podniků podřízených národním výborům příslušný krajský odborový orgán.

Oddíl čtrnáctý

Zvláštní organizační úpravy

§ 64

Vláda nebo orgán jí zmocněný může k hospodárnějšímu obstarávání výrobní, popřípadě i nevýrobní činnosti nebo k usnadnění řízení zřizovat zvláštní organizace (orgány), a to i jako právnické osoby. Jejich právní postavení a působnost upraví statut, který vydá příslušný ministr. Nestanoví-li statut jinak, platí pro tyto organizace, jsou-li právnickými osobami, přiměřeně ustanovení tohoto zákona a ostatních předpisů o národních podnicích.

Oddíl patnáctý

Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

§ 65

Příslušní ministři vydají v dohodě s ústředním výborem příslušného odborového svazu podle zásad schválených vládou statuty, které podrobněji upraví pro jednotlivá hospodářská odvětví nebo obory právní poměry a organizaci národních podniků, sdružení a účelových organizací, vzájemné vztahy organizací ve výrobně hospodářských jednotkách, řízení výrobně hospodářských jednotek a organizací nadřízenými orgány, jakož i jiné otázky, týkající se odvětví nebo oborů. Statuty vztahující se na výrobně hospodářské jednotky a organizace řízené národními výbory vydají podle zásad schválených vládou příslušní ministři po projednání s radami krajských národních výborů; rady krajských národních výborů mohou v dohodě s příslušným ministrem vydat k těmto statutům podle místních poměrů potřebné doplňky.

§ 66

(1) O závazkových právních poměrech, financování, úvěrování, platebním styku a kontrole finančního hospodaření organizací, na něž se vztahují ustanovení tohoto zákona, platí zvláštní předpisy.

(2) Peněžní ústavy a podniky, i když jsou organizovány jako národní podniky, řídí se i nadále předpisy dosud pro ně platnými.

§ 67

(1) Zrušují se:

1. zákon č. 103/1950 Sb., o národních podnicích průmyslových;
2. vládní nařízení č. 105/1950 Sb., kterým se vyhlašuje Statut národních podniků průmyslových;
3. vládní nařízení č. 60/1951 Sb., kterým se rozšiřuje platnost zákona o národních podnicích průmyslových na národní podniky v oboru ministerstva stavebního průmyslu;
4. vládní nařízení č. 99/1951 Sb., kterým se rozšiřuje platnost zákona o národních podnicích průmyslových na národní podniky v oboru ministerstva národní obrany;
5. vládní nařízení č. 107/1952 Sb., kterým se rozšiřuje platnost zákona o národních podnicích průmyslových na národní podniky v oboru ministerstva školství, věd a umění;
6. vládní nařízení č. 93/1953 Sb., kterým se rozšiřuje platnost zákona o národních podnicích průmyslových na národní podniky v oboru Státního úřadu statistického,

a s výhradou uvedenou v § 66 odst. 2 i všechny předpisy, které se vztahují na věci upravené tímto zákonem.

(2) Zrušuje se dále ustanovení § 3 odst. 1 vládního nařízení č. 44/1954 Sb., o organizaci veřejné dopravy v oboru ministerstva dopravy.

(3) Dokud nebudou vydány předpisy k provedení tohoto zákona, užíje se dosavadních předpisů, pokud nejsou v rozporu s tímto zákonem.

§ 68

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1956,*) provedou jej všichni členové vlády.

*) Změny provedené zákonem č. 67/1958 Sb. nabývají účinnosti dnem 7. listopadu 1958.